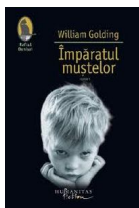

CARTE: “Împăratul muștelor” de William Golding

Scris de Horia Picu

Duminică, 31 Martie 2013 07:47 - Ultima actualizare Duminică, 31 Martie 2013 06:13

De ce se războiesc oamenii? De ce răul din om este atât de greu de ținut în frâu? Văd în romanul lui Golding posibile răspunsuri la aceste întrebări, date printr-o poveste tristă, cu niște copii ajunși pe o insulă, în urma prăbușirii avionului în care se aflau.

În urma catastrofei aviatice, băieții își dau seama că niciun adult n-a scăpat cu viață

„Merridew se întoarce spre Ralph.

□ *Nu-i nici un om mare pe aici?*

□ *Nu.*

Merridew se așeză pe un trunchi și se uită în jur.

□ *Atunci o să trebuiască s-avem singuri grijă de noi.”*

Locul unde a aterizat forțat avionul este destul de primitiv:

„Țărmul era străjuit de palmieri. Stăteau drepti, înclinați sau sprijiniți, scăldați în lumina soarelui și cu frunzișul verde la o înălțime de treizeci de metri. Țărmul de sub ei, presărat cu nuci de cocos putrezite, cu vlăstari de palmieri și acoperit cu iarbă aspră, era răscolit pretutindeni de pomi dezlăcânați și prăbușiți.”

O perioadă, în grup totul a fost în ordine. Și-au construit adăposturi, au adunat lemne pentru foc, și-au făcut rezerve de apă. Printre băieți erau unii de 6-7 ani,

„Băieții mai mici erau cunoscuți acum sub numele generic de "puștii". Puștii neîndoielnici, cei de vreo șase ani, duceau o viață a lor, foarte distinctă, dar în același timp intensă. Mâncau mai toată ziua, culegând fructe de unde reușeau să ajungă, fără să strâmbe din nas, dacă erau sau nu coapte sau bune. Se obișnuiseră cu durerile de stomac și cu un fel de diaree cronică. Sufereau spaima nemărturisite în beznă și se ghemuiau unul într-altul, căutând încurajare, în afară de hrană și de somn, își găseau timp pentru jocuri stupide și banale printre dunele de nisip alb de la țărmul mării strălucitoare. Plângeau după mămicile lor mult mai puțin decât te-ai fi putut aștepta; se bronzaseră puternic și erau extrem de murdari.”

La început băieții s-au organizat foarte bine, pe grupuri. Unii, conduși de Jack, s-au făcut vânători.

„Se aflau la marginea pădurii dese și pășeau obosiți pe o potecă, când deodată auziră zgomote □ guițături □ și zgomotul sacadat al unor copite pe o potecă. Pe când înaintau, guițăturile crescuseră, devenind disperate. Găsiră un purceluș prins într-o plasă de liane, zbatându-se, pradă unei spaima demente, ca să iasă din plasa elastică. Guița subțire, foarte ascuțit și insistent. Cei trei băieți se repeziră, iar Jack își scoase cuțitul cu un gest larg. Ridică brațul. Urmă o tăcere scurtă după care porcul continuă să guițe, lianele continuă să se smucească, iar lama continuă să strălucească la capătul brațului osos. Apoi purcelușul se smulse dintre liane și o zbughi prin tufișuri.”

Pe insulă apar două probleme care trebuie rezolvate: permanenta întreținere a focului, pentru a putea fi observați de pe mare, și înlăturarea fricii, care apărea în mințile cu multă imaginație ale băieților, mai ales la căderea întunericului.

„După ce soarele apunea, bezna se prăbușea asupra insulei ca spuma unui stingător de incendii și în scurt timp, sub stelele îndepărtate, adăposturile se umpleau de neastâmpăr.”

Organizarea băieților e, așa cum am spus, la început foarte bună. Când se impunea o discuție cu toată lumea, cineva trebuia să sufle într-o cochilie.

„Ralph scutură cochilia. Știa că pentru o reușită practică erau necesare declarațiile fundamentale, rostite cel puțin de două ori până să le priceapă bine toți. □ E nevoie să ne întrunim. Nu ca să ne distrăm. Nu pentru așa ceva. Ci ca să facem ordine.”

Toți

„Ascultau chemările cochiliei, mai ales fiindcă în ea sufla Ralph, care, fiind destul de mare, reprezenta o legătură cu universul adult al autorității; și, într-o oarecare măsură, fiindcă le făcea plăcere distracția de a se aduna.”

Băieții mari țin ordinea în grup.

„Maurice fusese pedepsit deoarece aruncase cu nisip în ochii unui băiat mai mic. Acum, deși nu exista niciun părinte ca să-i tragă câteva la fund, simți totuși căința în urma unui gest urât. Prin minte îi trecu o scuză. Murmură ceva în legătură cu scaldatul și o rupse la fugă.”

Alteori, legile din societatea civilizată din care au venit, pe insulă funcționează într-un mod greu de explicat, dar efectul lor (al legilor) se simte și în noile lor condiții de supraviețuire.

„Roger se aplecă, ridică o piatră, ținti și o aruncă în Henry □ dar greși ținta. Piatra, rămășiță a unor vremuri absurde, ricoșă la cinci metri în dreapta lui Henry și căzu în apă. Roger adună o mână de pietre și începu să le arunce. Totuși, în jurul lui Henry rămânea un spațiu cu un diametru de vreo șase metri, unde nu îndrăznea să arunce. Invizibile și puternice, legile necruțătoare ale vieții de mai înainte domneau și aici. În jurul copilului ghemuit se afla protecția părinților, a școlii, a poliției și a legii. Brațul lui Roger era dirijat de o civilizație ruinată, care nu știa nimic despre el.”

Frica începe să-și facă simțită prezența printre băieți când Simon, din grupul lui Ralph găsește un cap de porc. Halucinația îl face pe Simon să spună celorlalți din grup că s-a întâlnit cu **Împăratul muștelor**.

"Am văzut ceva ce se umfla pe vârful muntelui.

"Închipuiri, zise Ralph tremurând, fiindcă nimic nu se umflă. Nici un fel de creatură nu se umflă."

Apar neînțelegerile, pentru faptul că focul s-a stins de câteva ori, pentru faptul că unii muncesc mai mult și alții se joacă toată ziua.

"Trebuie ca acolo sus să iasă fum... altminteri murim. Acum mai e ceva de discutat împreună, și anume ce-i de făcut cu frica.

Părul îi alunecă din nou în ochi.

"Trebuie să discutăm despre ea și să hotărâm că e neîntemeiată."

De la simple neînțelegeri, se ajunge la conflicte cu iz cât se poate de războinic.

"Fața lui Jack se ivi aproape.

"Să taci! Cine ești, la urma urmei? Stai aici și le spui ce să facă. Nu vânezi, nu știi să cânti..."

"Sunt șef. Am fost ales.

"Crezi că alegerea are vreo importanță? Te mulțumești să dai ordine fără cap..."

CARTE: "Împăratul muștelor" de William Golding

Scris de Horia Picu

Duminică, 31 Martie 2013 07:47 - Ultima actualizare Duminică, 31 Martie 2013 06:13

Se încalcă regulile

„*Regulile! striga Ralph, încălcați regulile!*

□ *Cui îi pasă?"*

Apar „dizidenții”, apar cei care se îndreaptă spre grupul de băieți unde cred că vor avea o viață mai frumoasă.

„*Jack își drese din nou glasul.*

□ *Nu mai vreau să fac parte din grupul lui Ralph...*

Se uită de-a lungul buștenilor din dreapta, numărându-i pe vânătorii care formaseră corul.

□ *Am să plec. N-are decât să-și prindă singur porcii. Cine vrea să vâneze când am eu chef, să mă urmeze.”*

Oare așa apar liderii politici?

Conflictul dintre cele două grupuri e din ce în ce mai neîndurător. Băieții încep să se războiască

„□ *Dăm năvală peste ei și le luăm focul. Patru dintre voi: Henry și cu tine, Bill și Maurice. Ne vopsim la față și ne ducem pe furiș. Roger o să țină în mână o cracă, când o să le spun ce vrem. Voi, ceilalți, duceți scroafa de unde am venit. O să aprindem focul acolo. Pe urmă...”*

Se pare că întotdeauna trebuie să fie de vină cineva...

"Piggy îl privi uimit.

□ *... mă refeream... din ce cauză se duc toate de râpă așa?*

Piggy își frecă încet și gânditor lentila de la ochelari. Când pricepu cât de departe mersese Ralph luându-l drept confident, roși ușor de mândrie.

□ *Nu știu, Ralph. Cred că-i din pricina lui.*

□ *A lui Jack?*

□ *Da, a lui Jack.*

Numele devenise de nerostit."

Preocuparea pentru asigurarea existenței face ca cele două grupuri rivale să poarte un război în adevăratul înțeles al cuvântului, cu morți și răniți.

„Ralph ridică mâna.

□ *De ce să nu facem chiar noi rost de carne?*

□ *Înjunghie fiara! Taie-i grumazul! Să lase sânge! Înjunghiați-o!*

Bețele loviră, iar gura noului cerc ronțai și urlă. Fiara se afla în genunchi în mijlocul ei, cu brațele împreunate pe față. Striga din răspuțeri, încercând să opună zgomotului înfricoșător știrea că descoperise un cadavru pe deal. Fiara înainta, rupse cercul și căzu peste marginea abruptă a stâncii pe nisipul de lîngă țărnm. Gloata o urmări imediat; alunecară pe stâncă, săriră

CARTE: "Împăratul muștelor" de William Golding

Scris de Horia Picu

Duminică, 31 Martie 2013 07:47 - Ultima actualizare Duminică, 31 Martie 2013 06:13

pe fiară, se năpustiră asupra ei, țipară, o lovire, o mușcară și o sfârtecară. Nu se mai auzeau cuvinte, ci numai sfîșierea dinților și a ghearelor. [...]

Talazul uriaș al fluxului pătrunse și mai mult pe insulă, iar apa se înălță, încet, înconjurat de o mulțime de animale curioase și strălucitoare, cadavrul lui Simon □ o formă argintie sub constelațiile fixe □ se pierdu în largul mării."

În aceste condiții, mai sunt unii care cred în dreptate și în onoare.

„Uite, am să-i spun, ești mai puternic decât mine și nici nu suferi de astmă. Tu poți să vezi, am să-i spun, cu amândoi ochii. Dar eu nu cer să-mi dai ochelarii înapoi ca pe o favoare. Nu-ți cer să fii cavaler, așa am să-i spun, nu fiindcă ești puternic, ci fiindcă dreptatea rămâne dreptate. Dă-mi ochelarii, am să-i spun... trebuie să mi-i dai! Piggy își încheie cuvîntarea și tremură, roșu la față. "

Din păcate, orice urmă de umanitate în acel moment era doar o amintire...Animalitatea din om își face simțită prezența.

„Piggy, fără să vorbească, fără măcar să aibă timpul să geamă, zbură prin aer într-o parte a stîncii, răsucindu-se în văzduh. Stîncă se mai rostogoli de două ori și se pierdu în pădure. Piggy căzu de la zece metri și se opri pe spate, pe platforma pătrată și roșie din mare. Țeasta i se sparse, iar creierii îi țîșniră roșii. Brațele și picioarele îi tresăriră slab, ca ale unui porc după tăiere. Ralph zăcea într-un luminiș, întrebîndu-se cît de rău îl răniseră."

Ce personaj frumos a inventat Golding! Pentru Piggy, dreptatea e mai presus de orice altceva! Dacă oamenii ar fi ca Piggy...Pe insulă, totul se desfășoară ca într-un război de cucerire, cu pierderi umane...

„La intrarea adăpostului se auzi un răcnet feroce, urmat de zgomotul și bușiturile unor creaturi. Cineva se împiedică de trupul lui Ralph.[...] Ralph trase un pumn la întâmplare; apoi se rostogoli împreună cu ce i se părea a fi o hoardă de băieți, pocnindu-se, mușcându-se și zgâriind. Îl lovire și îl înghiontiră, apoi se trezi cu niște degete în gură și le mușcă. Un pumn se retrase și reveni ca un piston, iar întreg adăpostul se lumină ca de o explozie. Ralph se feri într-o parte, dădu peste un trup care se zvârcolea și simți pe obraji o respirație fierbinte, începu să lovească în gura de sub el, folosindu-se de pumnul strîns ca de un ciocan; izbi cu o isterie din ce în ce

mai violentă, pe măsură ce fața de sub el devenea alunecoasă. Un genunchi i se vârî între picioare, el căzu într-o parte, înnebunit de durere, iar bătaia continuă să se desfășoare undeva deasupra."

Unul dintre băieți ia măsuri pentru a se putea apăra indiferent de unde ar fi venit atacul. Din exterior, de la „dușmani”, sau din interior, de la „ai lui”. Își ascute un băț la ambele capete! Mie mi-a plăcut foarte mult simbolistica acestui gest!

„De pe vârful stâncii înalte veni un răspuns de neînțeles.

□ *Roger a ascuțit un băț la amândouă capetele.*

Roger a ascuțit un băț la amândouă capetele. Ralph încercă să găsească un sens cuvintelor, dar nu reuși. □

Un gest făcut de Roger și pe care fiecare cititor îl înțelege cum vrea. Putem spune și noi, la fel ca Eric:

„Stelele se risipiră din nou pe cer. Eric clătină din cap cu seriozitate.

□ *Ascultă, Ralph. Nu-ți mai bate capul cu rațiunea. S-a dus..."*

În final, băieții care nu s-au ucis între ei sunt salvați de un vas ajuns în apropierea insulei. În acest timp.

„Ralph, nespălat pe trup, cu părul încâlcit, murdar la nas, plângea sfârșitul nevinovăției, bezna inimii omenești și rostogolirea prin aer a adevăratului, a înțeleptului său prieten Piggy."

CARTE: "Împăratul muștelor" de William Golding

Scris de Horia Picu

Duminică, 31 Martie 2013 07:47 - Ultima actualizare Duminică, 31 Martie 2013 06:13

Bezna inimii și sfârșitul nevinovăției...Ce bine ar fi să nu apară niciodată, nici una, nici alta...Dacă ar fi, prin absurd, să alegeți una dintre cele două rele, pe care ați prefera-o? Mie mi-e imposibil să vă răspund dacă m-ați întreba...

AUTOR: HORIA PICU

www.sighet-online.ro